

Poválečné Československo

- Košický vládní program
- 1946 volby – strany Národní fronty
 - vítězství komunistů (38 %)
 - na Slovensku měla Demokratická strana přes 60 % hlasů
- Marshallův plán
 - plán obnovy ekonomiky, který Spojené státy nabídly Evropě
 - pojmenován podle tajemníka (ministra zahraničních věcí) USA
 - počátek evropské integrace – snaha o spolupráci evropských zemí
 - všechny státy, které se chtěly účastnit Marshallova plánu se musely společně dohodnout a definovat své potřeby
 - Československo Marshallův plán nejprve přijalo, ale poté odmítlo (na příkaz Stalina)
- únor 1948
 - ministři demokratických stran podali demisi – krok odporu proti zneužívání moci ze strany komunistů (komunisté již delší dobu dosazovali vlastní úředníky a získávali kontrolu nad státem)
 - únorové události byli pouze poslední částí celého procesu koncentrace moci v rukou komunistů
 - podáním demise chtěli nekomunisté docílit rozpadu vlády a jmenování nové vlády prezidentem Benešem
 - demise nebyla plánovaným krokem, podalo ji méně než polovina ministrů, sociální demokracie se nepostavila na stranu nekomunistů, Jan Masaryk (ministr zahraničních věcí) a Ludvík Svobody také nepodali demisi
 - Klement Gottwald využil příležitosti a přesvědčil Beneše, aby demise přijal a dosadil na prázdná ministerská místa komunisty či jejich podporovatele
 - jak komunisté Beneše přesvědčili
 - pravidelné demonstrace v Praze
 - Beneš byl naštváný na demokratické ministry, byl starý a nemocný
 - dělnické milice – polovojeenské ozbrojené jednotky KSČ (později lidové milice)
 - akční výbory – svévolně ustavované orgány, které se ujímaly moci v jednotlivých institucích (podnicích, školách)
 - generální stávka
 - snaha paralyzovat tisk demokratických stran, sledování jejich představitelů
 - Gottwald každý den navštěvoval Beneše a tlačil na něj, zajistil, aby byl Beneš v informační izolaci
 - tvrzení, že byl odhalen převrat připravovaný ze strany Západu a že je nyní čas zakročit a zabránit mu
 - nakonec se k demisím přidávají další ministři, aby získali většinu, ale to už nic nemění
 - Ludvík Svoboda řekl, že armáda stojí za vládou – podpořil komunisty
 - mladí lidé jsou podpořit Beneše, ale jejich demonstrace je rozehnána
 - 25. února 1948 Beneš “kapituluje”, přijímá demisi a pověřuje Gottwalda sestavením vlády

...

- komu po roce 1948 hrozilo nebezpečí?

...

- vyakčňování
 - akční výbory vylučovaly lidi ze školy/zaměstnání
- oběti politických procesů
 - domácí a zahraniční odboj
 - letci RAF
 - Heliodor Píka – shromáždil československé legie v SSSR, viděl příliš mnoho ze stalinského teroru
 - Karel Kutlvašr – hlavní představitel domácího odboje, vedl Pražské povstání
 - Josef Bryks – letec, utíkal ze zajateckých táborů, skončil v pracovním táboře
 - katolická církev
 - Josef Toufar – farář v Číhošti na Vysočině, číhošťský zázrak
 - arcibiskup Beran – držen v internaci
 - Akce K – zrušení klášterů
 - venkov – kolektivizace
 - případ Babice – ozbrojenec zabil tři členy KSČ, jednalo se pravděpodobně o provokaci
 - politici, inteligence
 - Milada Horáková – mučena gestapem, po únoru postavena do čela vykonstruovaného spiknutí, byla popravena
 - Bohumil Laušman – utekl do Rakouska, organizoval útoky z ČSR, unesli ho do ČSR, zemřel ve vězení
 - spolky (Skaut, Sokol)
 - komunisté (generální tajemník KSČ Rudolf Slánský) – tažení také proti sionismu (mnoho odsouzených komunistů bylo židovského původu)
- *8 týdnů do konce roku (9 s tímto)
- železná opona
 - hraniční pásmo 15 km
 - zakázané pásmo 2 km
 - pohraniční stráž 40–50 osob na 3 km
 - měla bránit tomu, aby lidé utíkali z ČSR
 - dráty s vysokým napětím, později vypnuty, nahrazeny signální stěnou
 - akce Kámen – provokatéři StB figurovali jako převaděči, převedli lidi přes falešnou hranici, lidé byli vyslýcháni, poté zatčeni
- hospodářství
 - centrálně plánovaná ekonomika, pětiletky (nebyly naplněny)
 - po začátku korejské války – socialistické národní ekonomiky se přeorientovaly na výrobu zbraní
 - Rada vzájemné hospodářské pomoci (RVHP) – ekonomická integrace zemí východního bloku
 - kolektivizace zemědělství
 - 1953 měnová reforma
 - konec přidělového systému z 2. světové války
 - “velká peněžní loupež”

■